מין במינו. שמן ושמן: **ודבר אחר.** סולת: **סלק אם מינו.** שמן [1] דקמץ משום נדבה כמי שאינו ומצלת סולתו של קומץ רבה על שמן הנגלע בו ומבטלה: **ששמנו.** שנתן עליו שמן לאחר שקמצו: **הוא עצמו.** כלומר תחילת יא] מצוה שיספסופו לקומץ בשירי מנחת אחד מן הלוגין וכל שכן דאם שמנו כשר: **שלא יקבע לה שמן.** בעוד שלא נקמצה אבל לאחר קמיצה אם שמנה קלת כשר: **יקריב.** דרבנן לטעמייהו דעולין אין מבטלין זה את זה: **רבי יהודה אומר לא יקריב.** ואפי' רבנן לא אמרי יקרב אלא משום דעולין אין מבטלין זה את זה יב] והיכא דאיתיה אמנחת נדבה שדינן ליה אבל אם אפל שמן בקומץ דחוטא אפילו לרבנן לא (ה) יקרב: מנחת נסכים של פרים ואילים חריבה לגבי מנחת נסכים יג] כבש דכבש הוי שלשה לוגין לעשרון דכתיב בפרשת שלח לך (ו) שלש עשרון בלול בדביעית הין שמן והין שניים עשר לוגין ושל פרים ואילים שני לוגין לעשרון דכתיב בפר בלול בשמן חצי הין (ז) דהיינו שלשה לוגין ושלשה עשרונים שלש ואילים שלש שני עשרונים בלול בשמן שלשית ההין (ח) והיכא דאתערבה מנחת פרים יד] במנחת כבשים אתם ולאי לא יקרב משום דאמנחת הבבה רבה אבל קומץ דמנחת חוטא לאיערב בקומץ דמנחת נדבה יקרב: **פרוסי קמפרש.** וכל קמוץ מנחת פרים בשל כבשים דהיינו חרב שנתערב בבלול טו] דבלועין זה מזה אפי' הכי דרבנן יקרב דאין עולין מבטלין זה את זה: **רבי יהודה אומר לא יקרב.** דשאינו מינו רבה עליו ומבטלו: **על גבי עצים.** והניח הקומץ עליו: **מהו.** מי הוי חסר קומץ או לא מי אמרינן חבורי עולין מה שהוא מחבר השמן לקומץ שחוזר ונותן הקומץ על העצים: **כעולין דמו.** כאילו הוי השמן מובלע בקומץ וכשר או לא לאו כעולין ופסול: **המעלה.** בחוץ: **עולין.** כשר. חבורי עולין (כ) עצים שמן לאו מין קלת היא: **עלם אי פריש.** כגון פוקעין לאו מלוה לאהדורי בפרק גיל הנשה (חולין 5.) הלכך לאו כעולין דמו. לשון אחר קומץ שמילה שמנו על גבי עצים מהו מי בעיא להקטיר עצים עם טו] קומץ או לא חבורי עולין שמן שמחבר לקומץ כעולין דמו ואם אינו מקטירו הוי כקומץ חסר או לא כעולין ולא איכפת לן: יז] **מתני' שתי מנחות כו'.** כגר פירשתי למעלה (דף כב.): **גמ' נגילה בעלה בשחוטה.** אם יש שתי תתיכות יח] (אחת) שחוטה ואחת נגילה ואין ידוע איזהו בעלה יט] הכן שאם נגע באחת מתתיכות אינו טמא דאמרינן שחוטה היא: **שאי אפשר לשחוטה שתעשה נגילה.** והוה ליה מין בשאינו מינו ובטל לדברי הכל: **ושחוטה אינה בעילה בנגילה.** אם יש שתי תתיכות נגילה ואחת שחוטה ביניהן אינה בעילה ואם נגעה אחת מהן בתרומה אינה נשרפת עליה אלא אולין דשמא זו היא השחוטה: **שאפשר לנגילה שתעשה שחוטה.** כ] לקמיה [ע"ב] מפרש דבר חסלא דאזיל בתר מבטל והואיל ואי אפשר לרוב להיות כמותו הוי כמין בשאינו מינו ולא אזלינן בתר בטיל דלף על גב דאפשר למותו להיות כמרובה הוי כמין בשאינו מינו: **פריסה עומאה.** דכתיב (דבריס יד) לגר אשר בשערין תתנה בא] ואמרינן בבכורות (דף כג.): הראויה לגר קרויה נגילה כב]: **כל שאפשר לו.** לבטל דהיינו מועט להיות כמוהו של מבטל אינו בטל הלכך נגילה אינה בעילה בשחוטה אבל שחוטה בעילה בנגילה דאי אפשר לשחוטה שתעשה נגילה ואם נגעה אחת מן התתיכות בתרומה נשרפת עליה דרבי חנינא אזיל בתר בטיל: **הא מין במינו בטל.** הלכך אין נגילה בשחוטה אין שחוטה בנגילה בטלין: בתר

אמר רבא קסבר רבי יהודה בו'. הא דאמר בפ' כל הבשר (חולין קח.) בשמעתא דעיפת אלב דאמר רבא קסבר רבי יהודה כל שהוא מין ומינו כו' הייני הכא בשמעתין שהוא עיקר מילתיה דרבא ולא כמו שפי' שם בקונטרס דהיינו רבא דפרק גיד הנשה (שם ק: ושם) שאמר אפילו לא קדם ונלקו הוי מין ומינו ודבר אחר כו' דהתם לא קאמר בהאי ליטנא קסבר רבי יהודה כו' (ט): **הוא** עצמו משבשבו בשירי הלוג. פירוש לוג של מנחות שיעותר ול"ת הא תנן בפירקין (דף כז.) השמן מיעוטו מעכב רובו בב] וי"ל שלא ניתנה תורה למלאכי השרת ואי אפשר שלא יאבד בלוג מן השמן: **חרב** שנתערב בבלול כו'. יש תימה מאי קא פריך דלעולם מודה רבי שמעון בן לקיש דאם היו עולין מבטלין ואפי' לרבנן לא יקרב ולא משום חרב שנשתמן אלא משום בלול שנחסר דהוה ליה חיסר שמנה דהא נתערב שמנו בחרב ובטל וה"ל כב] ככשר ופסול שנתערבו זה בזה ולריך עיון אם הוה אמרינן יקרב אם לאו וי"ל דלא חשיב חיסר שמנה דאע"ג דמסקפיל' ליה לרבא בסמוך גבי קומץ שמילה שמנו על גבי עצים אי חיבורי עולין כעולין הכא פשיטא דבעולין דמיא כשמילה שמנו בחרב כיון דשניהן נקטריס ולפי זה לא מיפסלו בה] לעולם משום חיסר שמנה אלא משום ריבה שמנה:

קומץ שמיצה שמנו ע"ג עצים. פי' קלת נגלע מן השמן בעצים ומקלתו בעין על גבי עצים עם הקומץ ומבעיא ליה אי חשיב הנגלע כאילו הוא בעין ע"ג עצים הואיל ומחובר למה שבחוץ מחמת דחיבורי עולין כעולין דמו או לא דבקעוטי פירש ג' לשונות וכמו שפירש"י נראה: **נבילה בטילה בשחוטה.** הייני מלגמא במגע אבל במשא מטמא כדאמרי' בפרק שניים דבכורות (דף כג.): **שחוטה אינה בטילה בנבילה.** והיכא ו) דקבעי בכשות הרבים ואינו יודע באיזו מהן נגע ספיקו טהור דכל קבוע כמחצה על מחצה ב) דמי היכא דאפשר לאמיהו כוותיה ודם הפר ודם השעיר כיון דשניהן מעורב בו כאחת ונתן מהן מתנה חשיב דאפשר לחיות זה כזה: ולא

אמר רבא קסבר רבי יהודה כל ט) שהוא מין במינו ודבר אחר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו: איתמר קומץ דמנחת חוטא ששמנו רבי יוחנן אומר א פסול וריש לקיש אמר ב) הוא עצמו משבשבו בשירי הלוג ומעלהו והכתיב ג לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה ההוא שלא יקבע לה שמן כחברותיה איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש חרב שנתערב בבלול יקריב רבי יהודה אומר לא יקריב מאי לאו קומץ דמנחת חוטא דאיערב בקומץ דמנחת נדבה לא מנחת פרים ואילים במנחת כבשים והא בהדיא קתני לה ד מנחת פרים ואילים במנחת כבשים וחרב שנתערב בבלול יקרב רבי יהודה אומר לא יקרב פירושי קמפרש לה בעי רבא ה) קומץ שמיצה שמנו על גבי עצים מהו ו) חיבורי עולין כעולין דמו או לאו כעולין דמו אמר ליה רבינא לרב אשי לאו היינו דרבי יוחנן וריש לקיש דאיתמר ז) המעלה אבר שאין בו כזית ועצם משלימו לכזית רבי יוחנן אמר ח חייב ריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב חיבורי עולין כעולין דמו ור"ל אמר פטור חיבורי עולין לאו כעולין דמו תיבעי לר' יוחנן ותיבעי לריש לקיש תיבעי לר' יוחנן עד כאן לא קא אמר ר' יוחנן התם אלא בעצם דמינא דבשר הוא אבל ד) האי דלאו דמינא דקומץ הוא לא או דלמא אפי' ט) לריש לקיש לא קא אמר אלא בעצם דבר מפרש הוא ואי פריש לאו מצוה לאהדורי י) אבל שמן דלאו בר מפרש הוא לא או דלמא לא שנא תיקו: **מתני'** שתי ח מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשירות ואם לאו פסולות יא) קומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר זו שנקמצה יב) עולה לבעלים וזו שלא נקמצה לא עולה לבעלים יג נתערב קומצה בשיריה או יד בשיריה של חבירתה לא יקטיר ואם הקטיר עולה לבעלים: **גמ'** טו) אמר רב חסדא ט נבילה בטילה בשחוטה שאי אפשר לשחוטה שתעשה נבילה יז) ושחוטה אינה בטילה בנבילה שאפשר לנבילה שתעשה שחוטה דלבי מסרחה פרחה טומאתה ורבי חנינא אמר כל שאפשר לו להיות כמוהו אינו בטל וכל שאי אפשר לו להיות כמוהו בטל אליבא דמאן אי אליבא דרבנן הא אמרי יז) עולין הוא דלא מבטלי אהדדי אבל מין במינו בטל אי אליבא דרבי יהודה והא רבי

ו) חולין קו: קח., ב) זבחים קז: ע"ש], ג) ויקה לה: [בכורות כב. ע"ש], ד) [נעיל כב: וש"נ], ה) [במדבר נון], ו) [שם], ז) [שם], ח) ל"ק מ"ז], ט) [ועי' תוס' חולין קח. ד"ה דאמרה], י) דקעבר. יעב"ץ, כ) דמי הם"ל ומה"ל כל היכא ל"ק ושייך לקמן].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ר' יהודה וכו' לרבנן לא יקרב הס"ל ואמ"כ מנחת פרים ואילים כו' מנחת נסכים וכו' **נסכים** לכבש: (ב) ד"ה עולין וכו' עצם הס"ל ואמ"כ מ"ה לאו מינא בו' שמן לאו וכו' היא הס"ל ואמ"כ מ"כ ואי פריש עצם אי:

גליון הש"ס

מתני' בשריה של חבירתה כו'. עיין לקמן מה ע"א תוס' ד"ה תנא:

מוסף רש"י

כל שהוא מין במינו **ודבר אחר.** כלומר מין דאיקור שנתערב עם מינו ובשאינו מינו לא יסיר (חולין קח.). **סלק את מינו.** דהיינו **כמי שאינו.** שאינו מועיל לא לבטלו לאיקור דמין במינו לא בטיל, ולא מוקפא הוא נוסף עליו לחיות שיסס איקור ולא יוכל מין האסור לרבות עליו ולבטלו אלא סלקהו מאיו מינו כאן, וריבה שאינו מינו של איסר על האיקור וכבטלו (שם). **רעגבה** משלימו לכזית. עצם אין מלוה להשלימו אם פירש כדאמרן בפרק המזבח מקדש (זבחים קז:). **נבילה בטילה בשחוטה.** תחיכת נבילה שנתערבה בשתי תתיכות שחוטות, בטלה נבלה בריבוי מלגמא, דמין בשאינו מינו בטל, והאי מין בשאינו מינו הוא (בכורות כג. וכעי"ז ביצה לח:).

שיטה מקובצת

א) הוא עצמו משבשבו בשירי הלוג. וא"ת כי נשתייר בלוג מן השמן אמאי לא הוי כחסר שמנה מאותה מנחה שמדד השמן באותו הלוג דהא תנן בפרקין השמן מיעוטו מעכב את רובו וי"ל דלא נתנה תורה למלאכי השרת דאי אפשר למצות הלוג כל כך שלא ישאר בו קצת מן השמן: **ב)** קומץ שמיצה שמנו על גבי עצים. וא"ת בין ללשון ראשון ובין ללשון שני דרש"י תפשוט ממתני' דקאמר ר"י במתניתין היכא דאין בלילתן שוה דבולעות זו מזו ומבטלי אהדדי אלמא חיבורי עולין לאו כעולין דמי (לא ללשון) [ללשון] ראשון דאי הוי כעולין אמאי מבטלי אהדדי כיון דכולן נקטרין ביחד הוי לן למימר דכל חד וחד בתר מינא שדינן ליה וללשון שני נמי יש להוכיח דמאחר דחשבינן ליה להאי דריבה שמנה ולהאי חסר שמנה אלמא [לאו] כעולין דמי וי"ל דמה שאמר והן בולעות זו מזו משום חסרון שמן של מנחת נסכים הוא ולא משום יתור שמן של הקומץ ולא דמי כלל להכא וכ"ש לפי פי' אחרון שכתבתי לעיל דליכא שום הוכחה לחבורי עולין ועוד אמר הר"ר שמואל דממתני' אין להוכיח דהכא אליבא דרבנן ומש"ה קא בעי ליה מי [הוי] חיבורי עולין כעולין ולא מבטל עצים לשמן שנתמצה עליהן וא"כ אין להוכיח ממילתא דר"י דמתני' דלית ליה האי סברא: **ג)** חיבורי עולין כעולין דמי. פ"ה והוא מחבר השמן לקומץ כעולין דמי כאילו שמן שעל העצים מובלע בקומץ וכשר או לא ולא מהני הקטרה של שמן שבעצים והוי כאילו לא נקטר כלל ולא דמי להקטיר שומשום כיון שאין השמן בעין וא"ת תפשוט לה ממתניתין עבה ברכה פסולה ואע"פ שמקטירן יחד פסולה הרכה משום חסרון אלמא לאו כעולין דמי וי"ל דקס"ד דפסולא דמתניתין משום יתר ולא משום חסר הרכה מיהו קשה בסמוך דקאמר אבל שמן דלאו בר מפרש [הוא] ולשון אחר פירש חיבור עולין היינו עצים מבני ליה להקטיר העצים עם הקומץ בשביל שמן שבה ואי לא נחסר שמנה או דלמא לא איכפת לן בהחסרון דשמן והא דקאמר לעיל חיסר שמנה פסול היינו קודם קמיצה אבל לאחר קמיצה לית לן בה ונפרש נמי כן דמתני' לא פסל משום חסר אלא משום יתר כמו שפירשתי לשיטתו הראשונה ודוחק קצת לישב אבל האי דלאו מינא דמנחת קומץ דחוטא בשירי אחד מן הלוגין וכ"ש דאם שמנו דיעבד כשר: **יג)** וכל היכא דאיתיה לשמן אמנחת נדבה שדינן ליה ואם נפל שמן כו' לא יקרב וקשיא לריש לקיש הס"ד: **יג)** נסכים של כבשים דכבש הוי שלשה לוגין: **יד)** ומנחת אילים במנחת: **טו)** בבלול דבולעין זה מזה: **טו)** עם הקומץ או לא חבורי עולין שמן המחובר לקומץ: **יז)** תיבות מתני' שתי מנחות כו' פרשתי לעילא גמ' נמחק: **יח)** תיבת אחת נמחק: **יט)** ברוב (דרוב) שאם ותיבת בהן נמחק: **כ)** שחוטה כלומר שהתא עליה תורת שחוטה שלא תטמא והוי ליה מין במינו ואי קשיא נבלה נמי לא תבטל בשחוטה דהוי ליה מין במינו דאפשר לנבלה שתעשה שחוטה תריץ לקמיה: **כא)** חתנגה ואכלה: **כב)** נבלה דלא בטלי הוי כמחצה על מחצה. תו"ח: **יי)** דקומץ מנחת נדבה ותיבות דקמץ משום נמחק: **יא)** תחלת דינו מצוה שישפשפנו לקומץ

לא א מיי' פי"ח מהלכ' פסולי"מ הלכה י:
לב ב מיי' שם הל' כט:
לג ג מיי' פ"ג מהלכות פסולי"מ הלכה ח:
לד ד מיי' פי"ט מהלכ' מעה"ק הלכה י:
לה ה מיי' פי"ח מהלכ' פסולי"מ הלכה כט:
לו ו מיי' שם הלכה ג:
לז ז מיי' שם הלכה ג:
לח ח מיי' פ"ח מהלכ' שאר אבות הטומאה הלכה י:

תורה אור השלם

1. וְאִם לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ לִשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ לִשְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ אֲשֶׁר חָטָא עֲשִׂירֹת הָאֵפָה סֹלֶת לְחַטָּאת לֹא יָשִׂים עָלֶיהָ שָׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלֶיהָ לְבֹנָה כִּי חַטָּאת הִוא:
ויקרא ה יא

שיטה מקובצת (המשך)

ולמה אין שמן מינא דקומץ והלא נקמץ כמו הסולת דהא כתיב בסלתה ומשמנה אבל לפי' הראשון ניחא דקרי עצים חבורי עולין ואינהו דאי לא הוי מינא דמנחה עכ"ל תו"ח ובתוס' אחרות כתוב א"ג י"ל דהכא קבעי לרבנן דאמרי דאין עולין מבטלין זה את זה ולהכי בעי חיבורי עולין כעולין דמי ואין הנעצים מבטלין השמן דאין עולין מבטלין זה את זה או לאו כעולין דמי ומבטלין זה את זה והנעצים מבטלין אותו והוי חסר שמן ופשיטא דפסול וכן אמרינן במתניתין ומתניתין דקתני דאין בולעות זו מזו ומבטלות זו את זו אע"ג דתרוייהו הוי עולין הייינו לר"י דסבר דעולין מבטלין זה את זה היכא דלא הוי מינו והך ביעא אליבא דרבנן ע"כ: **ד)** אבל הכא דלאו מינא דקומץ הוא ללשון ראשון עצים לאו מינא דקומץ הוא וללשון שני שמן לאו מינא דסולת הוא: **ה)** אפילו ריש לקיש אות ל' נמחק: **ו)** אבל שמן. גליון [של רש"י] הול"ל אבל עצים כו': **ז)** פסולות הקומץ שנתערב כו'. ברישא פ"ה דאין הקטרה מצוה אלא בקומץ ומשמע דאם רצה להקטיר יקטיר. ובסיפא פי' לא יקטיר אסור להקטיר דכל שממנו לאשים הרי הוא בכל תקטירו אבל ברישא לא הוי חלק גבוה בבורר עדיין ולא קרינן ממנו לאישים. תו"ח: **ח)** שנקמצה עלתה לבעלים וזו כו' לא עלתה לבעלים כו' ואם הקטיר עלתה לבעלים: **ט)** ושחוטה אינה בטילה בנבלה. פ"ה אם נגעה אחת מהם בתרומה תולין וא"ת נהי דלא בטלה מ"מ דיל בתר רובא דהכי אמרינן בפרק קמא דכתובות תשעה שרצים וצפרדע אחד ביניהם דאי לאו משום קבוע כמחצה על מחצה הוי אולינן בתר רובא והנגוע בהם טמא ודאי והכא לא שייך קבוע כיון שאין הקבוע ניכר די"ל דהתם היינו טעמא משום דמין בשאינו מינו בטל ומיעוטא כמאן דליתיה דמי אבל במין במינו דלא בטלי הוי כמחצה על מחצה. תו"ח: **י)** דקומץ מנחת נדבה ותיבות דקמץ משום נמחק: **יא)** המעלה אבר שאין בו כזית. **יב)** כל שאפשר לו להיות כמוהו אינו בטל. הלכך בין נבילה בשחוטה בין שחוטה בנבילה בטלין: **יג)** ומנחת אילים במנחת: **יד)** בבלול דבולעין זה מזה: **טו)** עם הקומץ או לא חבורי עולין שמן המחובר לקומץ: **יז)** תיבות מתני' שתי מנחות כו' פרשתי לעילא גמ' נמחק: **יח)** תיבת אחת נמחק: **יט)** ברוב (דרוב) שאם ותיבת בהן נמחק: **כ)** שחוטה כלומר שהתא עליה תורת שחוטה שלא תטמא והוי ליה מין במינו ואי קשיא נבלה נמי לא תבטל בשחוטה דהוי ליה מין במינו דאפשר לנבלה שתעשה שחוטה תריץ לקמיה: **כא)** חתנגה ואכלה: **כב)** נבלה דלא בטלי הוי כמחצה על מחצה. תו"ח: **יי)** דקומץ מנחת נדבה ותיבות דקמץ משום נמחק: **יא)** המעלה אבר שאין בו כזית. **יב)** כל שאפשר לו להיות כמוהו אינו בטל. הלכך בין נבילה בשחוטה בין שחוטה בנבילה בטלין: **יג)** נסכים של כבשים דכבש הוי שלשה לוגין: **יד)** ומנחת אילים במנחת: **טו

אלא מבטלי שירים לטיבלא. דסתם ניחא ליה דלא טיבלא לא מבטלא לשיריים לגיהוי כריבה קולתה ובקונטרס פירש טעמא אבל עדיין קשה לגיהוי כשיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה וי"ל דקיימא לן כרבי יוחנן דאמר בפ"ק (לעיל ט.) מקטיר קומץ עליהם ור' שמעון בן לקיש חזר בו:

לימא דלא כרבי חייא. משמע ממון הלשון דפשיטא ליה ר) דאיכא דמפליג על רבי חייא ולעיל ב) פירש טובא דלא כווותיה:

התם בר' זירא. בשמוך אתערב קומלה בשיריה אמרה רבי זירא לעיקר מלתיה משום דלא מיתרץ כלל בענין אחר ועוד בפרק השומט והמעלה (זבחים קי.) על הא דתנן קמצה ואחר כך חזר קומצה לתוכה והקריבה בחוץ חייב פריך ונבטלו שיריים לקומץ ומשני ב) רבי זירא נאמרה הקטרה כו' ולא משני כדרבי זירא ג) אלא אהכא תרתי איתמר עיקר מילתיה: **תיבלה** בא) בקצה בו'. ג) (כדתניא) בענין מלה מיתניא כדקתני מלה היא אלא שנקראת מלה מתובלת ובמתפתא דפסחים (פ"ג) תני כה"ג יוצאין במלה מתובלת אבל בריית"א זו לא תשכחן לא במנחות ולא בפסחים: **קסלקא** דעתך **דאפיש** לה תבלין טפי ממצה. אע"פ שאין דרך לעשות כן פעמים שנאספין תבלין במקום אחד ואכל מאותו לד שיש בו רוב תבלין:

אלא למ"ד בתר מבטל אזלינן תבלין מי קא הוו מצה. יש לתמוה דמדמי הכא דלעיל שהטעם שוה להן דהכא שאין הטעם שוה דכיון שיש בתבלין טעם מלה לחוי לגאת ידי חובתו כדאמרינן בפ' התערובות (זבחים עח. ופס) עשה עיסה מן חטים ומן אורז (ומן שעורים ואורז) אם יש בו טעם דגן חייב בחלה ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח וע"ל דהך שמעתא פליגא אהכא דהתם ואין להקשות אהכא דתערובות מהא דאמרינן בערבי פסחים (פסחים קטו.) לא ליכריך אינש מלה ומרור בהדי הדדי דלמא אתי מרור דרבנן ומבטל למלה דאורייתא דהתם חוזק המרירות הוא המבטל טעם המלה אבל אורז לא מבטל טעם דגן ועוד יש לפרש דהתם כשאוכל כזית מלה דכי מבטל ליה מרור ליכא טעם כזית מלה אבל אם אוכל הרבה שרי: **כי** סליק רב בהנא אשכחינהו לבני רבי חייא. מכאן יש סייעתא לפי' הקונטרס שפירש בפרק בתרא דגיטין (דף פד:) דבימי רבי חייא עלה רב כהנא מבבל גבי כילד יעשה יטלנו ממנה כו' דקאמר מאן תנא אמר חזקיה ר"ש בן אלעזר היא ורבי יוחנן אמר דילכון אמר הוא ולקמתו ליפסל בו ופי' שם בקונטרס דלחזקיה רבו היה אומר שרב כהנא עלה מבבל כמו בנו של רבי חייא שהיה מבבל ורבי יוחנן שאל הרבה שפיקות לרב כהנא כדאיתא בפ' בתרא דב"ק (דף קיז:) והיו מקשים לפי' הקונטרס דמשמע שכבר שביב בב) רבי חייא כשעלה רב כהנא מבבל

בתר חזותא שיריים לטיבלא. ג) דקאמרי') לעיל אין דם מבטל דם ואע"ג שאין לה לגיהוי מהם) ה"ג אזיל בתר חזותא והואיל ושייסם מין יד) כשרים) אין בטעים זה בזה: **בטולא זו בזו.** ורבי חגיגא ורב חסדא מפרשי טעמא דרבי חייא והא פליגי דרב חסדא סבר נבילה בשחוטה אין מבטל דם חייא ולא שחוטה בנבילה ורבי חגיגא מפרש איפכא: **לעולם אליבא דרבי יהודה כו'.** ומי קשיא גבי דמיס דל"ר יהודה לעיל') אין דם חולין מבטל דם קדשים בשלמא לרבי חגיגא הכא אפשר לקדשים להיות (א) כמבטלין') כמולין שבשילין לילה אחד יצא מקדושתו כמולין אלא לרב חסדא ג) ליבטל הכא מי אפשר למולין להיות כקדשים וה"ל מין בשאינו מינו מז) לרב חסדא ורבי חייא הכא מיפלגי דרב חסדא סבר בתר מבטל אזלינן קא מיפלגי דרב חסדא סבר בתר מבטל אזלינן ור' חגיגא סבר בתר בטל אזלינן תנן שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה בשרות ואם לאו פסולות ג) והא הכא כיון דקמיץ ליה מחדא אידך הוה ליה שירים ולא קא מבטלי שירים לטיבלא מני אי רבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי הדדי הא מין במינו בטל אלא פשיטא רבי יהודה בשלמא למ"ד בתר בטל אזלינן בטל הוי כמבטל דלבי קמיץ מאידך הוו להו שירים כי הני ג) אלא למ"ד בתר מבטל אזלינן שירים מי קא הוו טיבלא לימא ד) (אליבא דרב חסדא) ד) דלא כרבי חייא התם כדר' זירא דא"ר זירא נאמרה ה) הקטרה בקומץ ה) ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרה האמורה בקומץ אין הקומץ מבטל את חבירו אף הקטרה האמורה בשירים אין שירים מבטלין את הקומץ ת"ש הקומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר זו שנקמצה עלתה לבעלים וזו שלא נקמצה לא עלתה לבעלים ולא קא מבטיל ליה טיבלא לקומץ מני אי רבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי הדדי הא מין במינו בטיל אלא פשיטא ר' יהודה בשלמא למ"ד בתר מבטל אזלינן מבטל הוי כבטל דכל פורתא חזי למקמץ מיניה ו) והוי ליה מין ומינו ומין במינו לא בטל אלא למ"ד בתר בטל אזלינן קומץ מי קא הוי טיבלא ו) לימא דלא כרבי חייא הא נמי כדרבי זירא ת"ש נתערב קומצה ה) בשירים של חברתה לא יקטיר ואם הקטיר עלתה לבעלים והא הכא דלא הוי מבטל כבטיל ו) ולא קא מבטלי ליה שירים לקומץ ה) מני אי רבנן וכו' ו) א"ר זירא נאמרה הקטרה בקומץ ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרה האמורה בקומץ אין קומץ מבטל את חבירו אף הקטרה האמורה בשירים ה) אין שירים מבטלין את הקומץ ת"ש אתיבלה בקצה בשומשמין ובכל מיני תבלין כשרה מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת קא סלקא דעתך דאפיש לה תבלין טפי ממצה בשלמא למאן דאמר בתר בטל אזלינן בטיל הוי כמבטל דלבי מעפשא הוי לה כתבלין אלא למאן דאמר בתר מבטל אזלינן ג) תבלין מי קא הוו מצה הכא במאי עסקינן דלא אפיש לה תבלין דרובה מצה היא ולא בטלה דיקא נמי דקתני מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת ש"מ כי סליק רב כהנא אשכחינהו לבני רבי חייא דיתבי וקאמרי עשרון שחלקו והניחו

רבי יהודה בתר חזותא אזיל ואידי ואידי מין במינו הוא אלא אליבא דרבי חייא ה) דתני רבי חייא נבילה ושחוטה בטילות זו בזו רבי חייא אליבא דמאן אי אליבא דרבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי אהדדי הא מין במינו בטיל ואי אליבא דר' יהודה ג) כל מין במינו לר' יהודה לא בטיל ה) לעולם אליבא דר' יהודה וכי קא אמר ר' יהודה מין במינו לא בטל ה"מ היכא דאפשר ליה למיהוי כוותיה אבל היכא דלא אפשר ליה למיהוי כוותיה בטל ובהא קא מיפלגי דרב חסדא סבר בתר מבטל אזלינן ור' חגיגא סבר בתר בטל אזלינן תנן שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה בשרות ואם לאו פסולות ג) והא הכא כיון דקמיץ ליה מחדא אידך הוה ליה שירים ולא קא מבטלי שירים לטיבלא מני אי רבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי הדדי הא מין במינו בטל אלא פשיטא רבי יהודה בשלמא למ"ד בתר בטל אזלינן בטל הוי כמבטל דלבי קמיץ מאידך הוו להו שירים כי הני ג) אלא למ"ד בתר מבטל אזלינן שירים מי קא הוו טיבלא לימא ד) (אליבא דרב חסדא) ד) דלא כרבי חייא התם כדר' זירא דא"ר זירא נאמרה ה) הקטרה בקומץ ה) ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרה האמורה בקומץ אין הקומץ מבטל את חבירו אף הקטרה האמורה בשירים אין שירים מבטלין את הקומץ ת"ש הקומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר זו שנקמצה עלתה לבעלים וזו שלא נקמצה לא עלתה לבעלים ולא קא מבטיל ליה טיבלא לקומץ מני אי רבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי הדדי הא מין במינו בטיל אלא פשיטא ר' יהודה בשלמא למ"ד בתר מבטל אזלינן מבטל הוי כבטל דכל פורתא חזי למקמץ מיניה ו) והוי ליה מין ומינו ומין במינו לא בטל אלא למ"ד בתר בטל אזלינן קומץ מי קא הוי טיבלא ו) לימא דלא כרבי חייא הא נמי כדרבי זירא ת"ש נתערב קומצה ה) בשירים של חברתה לא יקטיר ואם הקטיר עלתה לבעלים והא הכא דלא הוי מבטל כבטיל ו) ולא קא מבטלי ליה שירים לקומץ ה) מני אי רבנן וכו' ו) א"ר זירא נאמרה הקטרה בקומץ ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרה האמורה בקומץ אין קומץ מבטל את חבירו אף הקטרה האמורה בשירים ה) אין שירים מבטלין את הקומץ ת"ש אתיבלה בקצה בשומשמין ובכל מיני תבלין כשרה מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת קא סלקא דעתך דאפיש לה תבלין טפי ממצה בשלמא למאן דאמר בתר בטל אזלינן בטיל הוי כמבטל דלבי מעפשא הוי לה כתבלין אלא למאן דאמר בתר מבטל אזלינן ג) תבלין מי קא הוו מצה הכא במאי עסקינן דלא אפיש לה תבלין דרובה מצה היא ולא בטלה דיקא נמי דקתני מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת ש"מ כי סליק רב כהנא אשכחינהו לבני רבי חייא דיתבי וקאמרי עשרון שחלקו והניחו

דאמר חזותא שיריים לטיבלא. דסתם ניחא ליה דלא טיבלא לא מבטלא לשיריים לגיהוי כריבה קולתה ובקונטרס פירש טעמא אבל עדיין קשה לגיהוי כשיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה וי"ל דקיימא לן כרבי יוחנן דאמר בפ"ק (לעיל ט.) מקטיר קומץ עליהם ור' שמעון בן לקיש חזר בו:

לימא דלא כרבי חייא. משמע ממון הלשון דפשיטא ליה ר) דאיכא דמפליג על רבי חייא ולעיל ב) פירש טובא דלא כווותיה:

התם בר' זירא. בשמוך אתערב קומלה בשיריה אמרה רבי זירא לעיקר מלתיה משום דלא מיתרץ כלל בענין אחר ועוד בפרק השומט והמעלה (זבחים קי.) על הא דתנן קמצה ואחר כך חזר קומצה לתוכה והקריבה בחוץ חייב פריך ונבטלו שיריים לקומץ ומשני ב) רבי זירא נאמרה הקטרה כו' ולא משני כדרבי זירא ג) אלא אהכא תרתי איתמר עיקר מילתיה: **תיבלה** בא) בקצה בו'. ג) (כדתניא) בענין מלה מיתניא כדקתני מלה היא אלא שנקראת מלה מתובלת ובמתפתא דפסחים (פ"ג) תני כה"ג יוצאין במלה מתובלת אבל בריית"א זו לא תשכחן לא במנחות ולא בפסחים: **קסלקא** דעתך **דאפיש** לה תבלין טפי ממצה. אע"פ שאין דרך לעשות כן פעמים שנאספין תבלין במקום אחד ואכל מאותו לד שיש בו רוב תבלין:

אלא למ"ד בתר מבטל אזלינן תבלין מי קא הוו מצה. יש לתמוה דמדמי הכא דלעיל שהטעם שוה להן דהכא שאין הטעם שוה דכיון שיש בתבלין טעם מלה לחוי לגאת ידי חובתו כדאמרינן בפ' התערובות (זבחים עח. ופס) עשה עיסה מן חטים ומן אורז (ומן שעורים ואורז) אם יש בו טעם דגן חייב בחלה ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח וע"ל דהך שמעתא פליגא אהכא דהתם ואין להקשות אהכא דתערובות מהא דאמרינן בערבי פסחים (פסחים קטו.) לא ליכריך אינש מלה ומרור בהדי הדדי דלמא אתי מרור דרבנן ומבטל למלה דאורייתא דהתם חוזק המרירות הוא המבטל טעם המלה אבל אורז לא מבטל טעם דגן ועוד יש לפרש דהתם כשאוכל כזית מלה דכי מבטל ליה מרור ליכא טעם כזית מלה אבל אם אוכל הרבה שרי: **כי** סליק רב בהנא אשכחינהו לבני רבי חייא. מכאן יש סייעתא לפי' הקונטרס שפירש בפרק בתרא דגיטין (דף פד:) דבימי רבי חייא עלה רב כהנא מבבל גבי כילד יעשה יטלנו ממנה כו' דקאמר מאן תנא אמר חזקיה ר"ש בן אלעזר היא ורבי יוחנן אמר דילכון אמר הוא ולקמתו ליפסל בו ופי' שם בקונטרס דלחזקיה רבו היה אומר שרב כהנא עלה מבבל כמו בנו של רבי חייא שהיה מבבל ורבי יוחנן שאל הרבה שפיקות לרב כהנא כדאיתא בפ' בתרא דב"ק (דף קיז:) והיו מקשים לפי' הקונטרס דמשמע שכבר שביב בב) רבי חייא כשעלה רב כהנא מבבל

בתר חזותא שיריים לטיבלא. דסתם ניחא ליה דלא טיבלא לא מבטלא לשיריים לגיהוי כריבה קולתה ובקונטרס פירש טעמא אבל עדיין קשה לגיהוי כשיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה וי"ל דקיימא לן כרבי יוחנן דאמר בפ"ק (לעיל ט.) מקטיר קומץ עליהם ור' שמעון בן לקיש חזר בו:

לימא דלא כרבי חייא. משמע ממון הלשון דפשיטא ליה ר) דאיכא דמפליג על רבי חייא ולעיל ב) פירש טובא דלא כווותיה:

התם בר' זירא. בשמוך אתערב קומלה בשיריה אמרה רבי זירא לעיקר מלתיה משום דלא מיתרץ כלל בענין אחר ועוד בפרק השומט והמעלה (זבחים קי.) על הא דתנן קמצה ואחר כך חזר קומצה לתוכה והקריבה בחוץ חייב פריך ונבטלו שיריים לקומץ ומשני ב) רבי זירא נאמרה הקטרה כו' ולא משני כדרבי זירא ג) אלא אהכא תרתי איתמר עיקר מילתיה: **תיבלה** בא) בקצה בו'. ג) (כדתניא) בענין מלה מיתניא כדקתני מלה היא אלא שנקראת מלה מתובלת ובמתפתא דפסחים (פ"ג) תני כה"ג יוצאין במלה מתובלת אבל בריית"א זו לא תשכחן לא במנחות ולא בפסחים: **קסלקא** דעתך **דאפיש** לה תבלין טפי ממצה. אע"פ שאין דרך לעשות כן פעמים שנאספין תבלין במקום אחד ואכל מאותו לד שיש בו רוב תבלין:

אלא למ"ד בתר מבטל אזלינן תבלין מי קא הוו מצה. יש לתמוה דמדמי הכא דלעיל שהטעם שוה להן דהכא שאין הטעם שוה דכיון שיש בתבלין טעם מלה לחוי לגאת ידי חובתו כדאמרינן בפ' התערובות (זבחים עח. ופס) עשה עיסה מן חטים ומן אורז (ומן שעורים ואורז) אם יש בו טעם דגן חייב בחלה ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח וע"ל דהך שמעתא פליגא אהכא דהתם ואין להקשות אהכא דתערובות מהא דאמרינן בערבי פסחים (פסחים קטו.) לא ליכריך אינש מלה ומרור בהדי הדדי דלמא אתי מרור דרבנן ומבטל למלה דאורייתא דהתם חוזק המרירות הוא המבטל טעם המלה אבל אורז לא מבטל טעם דגן ועוד יש לפרש דהתם כשאוכל כזית מלה דכי מבטל ליה מרור ליכא טעם כזית מלה אבל אם אוכל הרבה שרי: **כי** סליק רב בהנא אשכחינהו לבני רבי חייא. מכאן יש סייעתא לפי' הקונטרס שפירש בפרק בתרא דגיטין (דף פד:) דבימי רבי חייא עלה רב כהנא מבבל גבי כילד יעשה יטלנו ממנה כו' דקאמר מאן תנא אמר חזקיה ר"ש בן אלעזר היא ורבי יוחנן אמר דילכון אמר הוא ולקמתו ליפסל בו ופי' שם בקונטרס דלחזקיה רבו היה אומר שרב כהנא עלה מבבל כמו בנו של רבי חייא שהיה מבבל ורבי יוחנן שאל הרבה שפיקות לרב כהנא כדאיתא בפ' בתרא דב"ק (דף קיז:) והיו מקשים לפי' הקונטרס דמשמע שכבר שביב בב) רבי חייא כשעלה רב כהנא מבבל

עין משפט נר מצוה

לט א מיי' פי"ב מה' מע"ר מעה"ק הלכה יז וע"ש ופ"ה מהלכות מלה הלכה כ טוש"ע א"ח סימן תנה סעיף ו:

שיטה מקובצת

ב) לעולם אליבא דרבי יהודה כו'. פ"ה ואי קשיא כו' תריץ דרבי יהודה לא אמר דאין דם מבטל דם אלא כשהדם קדשים רוב על דם החולין והכי קאמר לא מבטל ליה דאפשר למבטל להיות כבטל ולא הוי דזריקה דדם חיה לא בטיל ולא נהירא דנהי דלא בטיל מ"מ יש בילה וראוי [לזריקה] דלא גרע מדם שנתערב במים ואומר ר"י דלרב חסדא ודאי נאמר [ר' חייא] תנא הוא ור' חייא פליג אתנא דזבחים ואומר דלעולם לא אמר ר' יהודה דאין דם מבטל דם ולא תלי בחזותא אלא במבטל בבטל. תו"ח: ג) והא הכא כיון דקמיץ [ליה] מחד אידך מה שנשתייר ממנתה זו הו"ל שירים ומנתה אחרת שלא נקמצה הו"ל טיבלא ולא קא מבטל להו שירים לטיבלא ואע"ג דטיבלא רוב על השירים מיהו אי אפשר שלא ירבה שתי פרידות מסולת של שירים על פרידה אחת של סולת דטיבלא דכה"ג אמרינן במס' נדה (דף כז ע"א) אי אפשר שלא ירבו שתי פרידות של עפר הבית על פרידה אחת של רקב ומבטל ליה ואפ"ה לא מבטל ליה הכא שירים לטיבלא: ג) אלא למ"ד בתר מבטל אזלי' שירים כו' הקשה בקונט' ולמ"ד בתר בטל אזלינן אי ניחא אמאי לא אמרי' שיבטל הקומץ א) לשירים ותירץ אי לפסול שירים הא אמרינן שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהן ואי משום יתר דטבלא (מבלול) [מבטל] אין כאן יתר ולא נהירא כדהקשה בתוס' לעיל אלא ודאי שייך שפיר פסול יתר והא דלא קאמר ונבטלי טבל לשירים משום דפסול יתר לא למדנו אלא לקמן שילהי פרק ראלו מנחות דקאמר ת"ר כל המנחות שריבה במדת עשרונה כו' ומפרש הקונטרס לשם ב' טעמים חד משום דאם ריבה העשרון שמא קמץ בו מן הריבוי קצת ולא קמץ הכל מן העשרון והוי קומץ חסר ולהך פי' דהתם ניחא הכא דהתם דוקא פסול משום דמעורב הכל אבל האי דיכול לקמוץ מזה בפני עצמו לא פסול משום יתור וגם לפי' השני דפ"ה [לא קשה] דטעמא דפסול משום דכתיב עשרון עשרון לעבב מצינו למימר דאינו מעכב רק היכא שעירבן בכלי אחד ואינו יכול לקמוץ אלא בתערובת אבל הכא דיכול לקמוץ מכל חד בפני עצמו לא מיפסל כלל. כך נראה להר"ם ז"ל: ד) לימא מתניתין דלא כרבי חייא. מכאן ראיה לפי' ר"י דלא פריך אלא לרבי חייא אבל לתנא דזבחים דפ' התערובת ניחא דאמר אין דם מבטל דם ואזיל בתר חזותא והני תרי מנחות תואר אחד להם דאי ס"ד דר' חייא לא פליג אתנא דהתם לימא מתני' דלא כמאן. תו"ח. תיבות אליבא דרבי חסדא נמחק: ה) ונאמרה הקטרה בשירים כו' אין שירים מבטלין [את] הקומץ ומש"ה לא בטלי שירים לטבל דבטבל יש שירים וקומץ שירים אינם יכולין לבטל דאין שירים מבטלין שירים כמו דאין קומץ מבטל קומץ ואין מבטלין הקומץ דאין השירים מבטלין הקומץ: ו) תיבות והוי ליה כו' לא בטל נמחק: ו) תיבות לימא דלא כרבי חייא נמחק: ח) בשירה או בשיריה של חברתה: ט) מני אי רבנן כו' ושירים לאו עולין ניבנו [כו'] בשלמא למ"ד בתר מבטל אזלינן דהיינו שירים בטל הוי כמבטל ומש"ה לא מבטל להו שירים לטיבלא דהנ"ל מין במינו ואע"ג דאמרי' לעיל דאפי' מין במינו יבש ביבש בטל אפ"ה סולת בסולת חשיב לח בלח וכן משמע בפרק בתרא המסכת ביצה אלא למ"ד בתר מבטל אזלינן שירים מי הוי טיבלא וא"כ הו"ל מן בשאינו מינו ואמאי לא קא מבטל להו שירים. לטיבלא לרב חסדא ולהוי כמנחה שחסרה קודם קמיצה: לימא הך מתני' דלא כרבי חייא לרב חסדא ופרש"י ומה דלא מבטל להו לשירים דלהוי כריבוי כריבוי סלתה לא מצי למיפרך לרב (חסדא) [חגיגא] דניחא מהכא בתר מבטל אזלינן דאי בתר בטל [שירים] מי הוי טיבלא דאי נמי בתר בטל אזלינן וטיבלא מבטל לשירים לא הוי כריבה סלתה דבטל כמאן דליתיה דמי ולא מייתר ליה ונעשות סופר הוא מה שכתוב למיפרך לרב חסדא דאדרבה הו"ל למיפרך לרב חגיגא ומשום חסרון שירים לא איכפת לן אי הוי מבטל טיבלא לשירים והוא ליה לשירים שחסרו בין קמיצה להקטרה דהא אמר ר"ש לעיל בפ"ק דמקטיר קומץ עליהן ואפי' ר"ל דאמר אין מקטיר כי אותיב ליה ר"ש אישתיק ליה וקשה לומרי מה שכתב רש"י דלא הוי כריבה סלתה משום דבטל דכמאן דליתיה הוא שותר מה שפי' הצא עצמו במתני' גבי רבי יהודה דפירש דשתיהן פסולות הקומץ והמנחה הקומץ לפי שבולע ממנחת נסכים והוי ליה ריבה שמנה אלמא לא אמרינן בטל כמאן דליתיה דמי ועוד אי בטל כמאן דליתיה דמי חרב שנתערב בבלול דאמר ר"ש (הוא) לא יקרב ופי' לעיל

א) נמל"ל טיבלא. ב) נ"ל משום ריבה שמנה.

מסורת הש"ס

ג) בכורות כב., ב) יומא פב. זבחים עט: חולין לח: נט: ק., לעיל כב., ג) רש"ר מ"ז, ד) לעיל כיב מסקת ולעיל כיב מיש. נ"ק, ה) [זבחים קי.], ו) ולא בטיל מבטל ולא קא כל"ק, ז) נ"ל דקתמ"ל, ח) זה מה. נ"ק, ט) בטר. נ"ק, י) [דף כב.], כ) כמולין. נ"ק, ל) ליבטל תרץ אפסר כמולין כו' וה"ל מין במינו לכ"ש והס"ד כל"ל וכאפר הוא בפנים הוא בי' רש"ק, מ) [לקמן מז:], ש) בהא. נ"ק, ס) [דף כב.], ע) [והוא"ל לה כתבלין יעב"ן], פ) שיך לדף כד., ר) רש"ק לגיהו וכ"ב. נ"ק, ש) פיכסחי לאיכה נוטה. נ"ק, ת) ל"ל זירא. נ"ק, א) ולא. נ"ק, ב) נ"ק מ"ז,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לעולם וכו' לקדשים להיות כמולין כל"ל ותיבת כמבטלין נמחק: (ב) ד"ה לימא אליבה דרב חסדא לגיה כרבי חייא וכו' דאין בטל אלא היכא דאפסר למיהוי כמולין אבל לא מבטל ליה וכו' דאין בטל אלא היכא דאפסר למיהוי כמולין אבל לא מבטל ליה מינו כמינו הוא הוה ונבל, ופריש רב חסדא דהכי אפסר ולא אפסר דרבי חייא בתר כמבטל דהוא כמינו ליה לגיהוי כמולין דאם אפסר לו לגיהוי כמולין מין בשאינו מינו הוה ונבל, ופריש רב חסדא דהכי אפסר ולא אפסר דרבי חייא בתר כמבטל דהוא כמינו ליה לגיהוי כמולין דאם אפסר לו לגיהוי כמולין מין בשאינו מינו ואי לא הוי מין בשאינו מינו, הלכך מיתי מינו בטלא מינו, הלכך מיתי נבלה שנתערבה בהרבה זיתים של שחוטה בטלה כמי שאינה שם ונטונגא בהן אין טעמא, דמין בשאינו מינו הוא דלי אפסר לשחוטה שהוא המבטל לגיהוי בדוקה נבלה אין השחוטה בטלה לגיהוי הטונגא בהן טעמא ואיפא לגרוף תרומה על מנגנו, לפי שאפסר לנבלה שהוא המבטל שתעשה שהורה כשחוטה דלכי מקרמה ואינה רואה לגיר שוב אינה קרוים נבלה (ביצה לח:). נאמר הקטרה בקומץ. וקמן והקטיר (ויקרא ב) ונאמר הקטרה בשיריים. לא תקטירו ממנו אשה לד' (שם) כל שממנו לאשים הרי הוא בכל מקטירו לחייבו שיריים (זבחים קי.).

שיטה מקובצת (המשך)

משום ב) חרב שריבה שמנה הוא ואמאי אם בטל כמאן דליתיה דמי ולא מייתר לכך פי' מורי דהכא לא איכפת לן בריבה סלתה דהיכא אשכחן פסול בריבה סלתה ובשילהי ואלו מנחות דאמרינן התם כל המנחות שריבה במדת עשרונן פסולות ופרש"י שם טעמא שאם מדד בעשרון גדול או שנתן עשרון ומחצה הו"ל קומץ מן החצי דיתר ונמצא שאין לעשרון קומץ שלם והו"ל קומץ חסר ואהי טעמא לא שייך הכא כיון דיכול לקמוץ מזו בפני עצמה ועוד פרש"י שם פי' אחר דטעמא דרבה במדת עשרונן פסולות משום דכתיב עשרון עשרון לעבב אם רבה ואהי פסול נמי לא שייך הכא כיון דיכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה: י) אמר רבי זירא נאמר הקטרה כו' הכא הוא עיקר מלתיה דר' זירא משום דקשיא בין למ"ד דאזלי' בתר מבטל ובין למ"ד דאזלינן בתר בטל אבל לעיל לא קשה אלא למ"ד דאזלינן בתר מבטל לא חש ר' זירא לתרץ אותו. תו"ח: ה"א אמר ר' זירא ול"ג כדאמר רבי זירא דהכא אמר ר' זירא לעיקר מלתיה משום דפריך בין לרב חסדא בין לרבי חגיגא: יא) אין שירים מבטלין את הקומץ לפיכך לא מבטלי שירים לטיבלא שהרי בטיבלא שירים וקומץ הוא דאית ביה ושירים לא מבטלי קומץ כדליף בגו"ש דהקטרה ושירים נמי לא מבטלי ומשום דמין במינו לא בטיל ופירש רש"י דהא אפילו ר"ש כו' ואף על גב דפליג היכא דנתערב הקומץ במנחת כהנים ובמנחת כהן משוח כו' ואף על גב דבכולהו כתיב בהו הקטרה ואפילו הכי בטלי אחדדי לאו פירכא היא כדפי' לעיל דהתם משום דאין בלילתן שוות ובלע עבה מרכה: יב) עיין בהשמטות שבסוף המסכת: יג) אזיל דקאמר: יד) מין בשר: טו) לרב חסדא תריץ הכי רב חסדא משמע מתניתין דדם קדשים רבה על של חולין והכי קאמר דראין אותו כאילו הוא מים וכשר של קדשים הואיל ואין המים ניכרים רבי יהודה אומר אין דם קדשים מבטל דם חולין הואיל ואפשר לו להיות כמותו ותיבות והוי דלא כרבי חייא ליתא שמה: טו) קמיצה שלא תיהוי: יז) אלא היכי ותיבות אם לא נמחק: יח) וממאי דאלא: יט) דתיהוי ריבה אות כ' נמחק: כ) ר' יהודה. ס"א רבנן מודו דאין עולין מבטלין זה את זה: כא) בקצה כו' הא דתניא: כב) שכיב חזקיה כשעלה:

כג) כזכרות כב., כג) יומא פב. זבחים עט: חולין לח: נט: ק., לעיל כב., ג) רש"ר מ"ז, ד) לעיל כיב מסקת ולעיל כיב מיש. נ"ק, ה) [זבחים קי.], ו) ולא בטיל מבטל ולא קא כל"ק, ז) נ"ל דקתמ"ל, ח) זה מה. נ"ק, ט) בטר. נ"ק, י) [דף כב.], כ) כמולין. נ"ק, ל) ליבטל תרץ אפסר כמולין כו' וה"ל מין במינו לכ"ש והס"ד כל"ל וכאפר הוא בפנים הוא בי' רש"ק, מ) [לקמן מז:], ש) בהא. נ"ק, ס) [דף כב.], ע) [והוא"ל לה כתבלין יעב"ן], פ) שיך לדף כד., ר) רש"ק לגיהו וכ"ב. נ"ק, ש) פיכסחי לאיכה נוטה. נ"ק, ת) ל"ל זירא. נ"ק, א) ולא. נ"ק, ב) נ"ק מ"ז,

מוסף רש"י

דרב חסדא סבר בתר מבטל אזלינן. אליבא דר' יהודה אמרה בנמנתה דאמר מין במינו לא בטיל מין בשאינו מינו בטיל ומני כר' חייא ונבלה ושחוטה בטלות זו בזו לר' יהודה, ומסמעינן רבי חייא דבי אמר ר' יהודה הכא דאפסר לו לגיהוי כמולין מין בשאינו מינו בטיל לו לגיהוי כמותו מין בשאינו מינו הוה ונבל, ופריש רב חסדא דהכי אפסר ולא אפסר דרבי חייא בתר כמבטל דהוא כמינו ליה לגיהוי כמולין דאם אפסר לו לגיהוי כמותו בהלמתיה הוי מין במינו ואי לא הוי מין בשאינו מינו, הלכך מיתי מינו בטלא שנתערבה בהרבה זיתים של שחוטה בטלה כמי שאינה שם ונטונגא בהן אין טעם, דמין בשאינו מינו הוא דלי אפסר לשחוטה שהוא המבטל לגיהוי בדוקה נבלה אין השחוטה בטלה לגיהוי הטונגא בהן טעמא ומפני הנבלה, אבל שחוטה שנתערבה בנבלה וכבר נבלה אין השחוטה בטלה לגיהוי הטונגא בהן טעמא ואיפא לגרוף תרומה על מנגנו, לפי שאפסר לנבלה שהוא המבטל שתעשה שהורה כשחוטה דלכי מקרמה ואינה רואה לגיר שוב אינה קרוים נבלה (ביצה לח:). נאמר הקטרה בקומץ. וקמן והקטיר (ויקרא ב) ונאמר הקטרה בשיריים. לא תקטירו ממנו אשה לד' (שם) כל שממנו לאשים הרי הוא בכל מקטירו לחייבו שיריים

הגהות הב"ח

(ג) רש"י ד"ה לעולם וכו' לקדשים להיות כמולין כל"ל ותיבת כמבטלין נמחק: (ד) ד"ה לימא אליבה דרב חסדא לגיה כרבי חייא וכו' דאין בטל אלא כרבי חייא דרב חסדא דאפשר ליה למיהוי כוותיה אבל היכא דלא אפשר ליה למיהוי כוותיה בטל ובהא קא מיפלגי דרב חסדא סבר בתר מבטל אזלינן ור' חגיגא סבר בתר בטל אזלינן תנן שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה בשרות ואם לאו פסולות קומץ מי קא הוי טיבלא לימא דלא כרבי חייא הא נמי כדרבי זירא ת"ש נתערב קומצה ה) בשירים של חברתה לא יקטיר ואם הקטיר עלתה לבעלים והא הכא דלא הוי מבטל כבטיל ולא קא מבטלי ליה שירים לקומץ ה) מני אי רבנן וכו' ו) א"ר זירא נאמרה הקטרה בקומץ ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרה האמורה בקומץ אין קומץ מבטל את חבירו אף הקטרה האמורה בשירים ה) אין שירים מבטלין את הקומץ ת"ש אתיבלה בקצה בשומשמין ובכל מיני תבלין כשרה מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת קא סלקא דעתך דאפיש לה תבלין טפי ממצה בשלמא למאן דאמר בתר בטל אזלינן בטיל הוי כמבטל דלבי מעפשא הוי לה כתבלין אלא למאן דאמר בתר מבטל אזלינן ג) תבלין מי קא הוו מצה הכא במאי עסקינן דלא אפיש לה תבלין דרובה מצה היא ולא בטלה דיקא נמי דקתני מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת ש"מ כי סליק רב כהנא אשכחינהו לבני רבי חייא דיתבי וקאמרי עשרון שחלקו והניחו

והניחו בביסא. ואלו שני המצאין אין נוגעין זה [1] לזה: **מהו.** מי נטמא מחיצו או לא: **כי תנן.** בפרק חומר בקודש (מגיגה דף כ:) הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש שאם נגע בטבול יום במקצתו פסל את כולו: **ה"מ דנגעי בהדדי כו'.** להכי נקט טבול יום משום דאין טומאתו חמורה לעשות ראשון ושני דאי טומאה אחרת ל"ל צירוף הא מטמא אותו הטמא את הכלי והכלי מטמא את השאר: **מי תנן כלי מחבר.** (ב) הוה משמע דנגעי אהדדי והכלי מחברם כאילו הוי חד ואם נטמא זה נטמא זה. מצרף משמע דאין נוגעין וזה מצרפן [ה] להיות אחד: **הושיט.** אחי עשרון אחד לגין הרך [ו] אחי עשרון: **מהו.** אם נגע בטבול יום בזה מהו שיטמא אותן [ז] שניה: **אין צריך לכלי.** כגון האי אחי עשרון שלישי דאין צריך לכלי דהא אינו מצטרף עם אלו למנחה אחת אין הכלי מצרפו וטהורים הראשונים: **הושיט עכול יום כו'.** באוירן ולא נגע לא בהן ולא בכלי: **צירוף לי דאורייתא.** יא] דאמרינן (מגיגה דף כג:) כף אחת [ח] הכתוב עשאו לכל מה שבכף אחת לא שנא לחומרא כגון טומאה ול"ש לקולא כגון קמיצה דהוי כאילו נוגעין וקמיצה מעלייתא היא: **או דרבנן.** ולחומרא ולא לקולא: **מזו בפני עצמה.** משמע שעומד מזו בצד הכלי כדי קומץ שאינו מעורב וכן יב] בזו: **הך דמערב הא לא נגע.** בקומץ וקתני כשרות אלמא צירוף דאורייתא: **אמר רבא דילמא.** לאו דקאי קומץ בפני עצמו יג]: **בגושין [ט] המחולקין העשוין כמסרק.** גופי הנמנה מחולקין מראש האחד מזו צד קומץ ומזו כדי קומץ אבל בראש האחד נוגעין כמסרק זה שמצד אחד מחובר ומצד אחד שייו מפוזרות: **מאי הוי עלה.** דשני חצאים מחולקים מהו לקמוץ מזה על זה משום צירוף כלי: **והריס ממנו.** בקומצו: **דומיא דב' כלים.** כגון דאין נוגעין זה בזה: **כגון קפיזא בקבא.** שחקק מדה קטנה בתוך מידה גדולה ונותן בפנימי חצי עשרון וחציו בחיצון דאע"ג דעריבי שני חצאין מעילאי בגודש הכלי: **כיון דמפסקי מחיצתא מפסאי.** דאין עירוב הגודש עירוב הואיל ואינו יד] בחויר הכלי. והא דייקינן הא כלי אחד דומיא דהאי שהוא בשני כלים כשר: **כגון עריבה** טו] . אגוזה טז] של תרנגולין ומחיצה נמוכה בחמצעית כדי לחלוק בין מים למורסן ואותה מחיצה נמוכה ואינה מגעת לשפת העריבה הילכך לאו הפסק הוא טז] דנגעי למעלה מן המחיצה שני חצאין באויר הכלי אבל הכא גבי ביצת דחלוקין הן לגמרי לא: **צירוף לי וחיבור מים מהו.** כלומר אחי עשרון שנטמא בצירוף כלי מהו שיטמא אחר בחיבור מים כגון אם יש שני חצאי עשרון בכלי ואין נוגעין ואחי עשרון יש חוץ לכלי וחיבור מים כגון נגוף או נגור מחבר את של חוץ לכלי יז] ומה שבתוך הכלי ונגע טומאה בזה שבכלי שאינו נוגע במים ונטמא חבירו משום צירוף כלי: **מהו.** שיטמא את יח] של זה בחיבור מים: **ה"מ דנוחי.** לאותו שבכלי מהני ולא לשל חוץ: **מחבר.** ונטמא החיצון: **חיבור מים וצירוף כלי.** כגון אם נטמא החיצון ונטמא זה שבכלי בחיבור מים: **מהו.** שיטמא זה את האחר משום צירוף כלי מי אמרינן דלא מהני צירוף אלא לטומאה שאירעה בתוך הכלי או לא אמרינן: **ונטמא אחד מהן.** ואח"כ הניח לשניהם בביסא ואין נוגעין דלההיא ודאי לא מהני צירוף שיחזור זה ויטמא את זה שהרי לא היה בכלי בשעת טומאה יט] (אלא אם כן) חזר טבול יום ונגע בטומאה שיקבל טומאה זו כדי לפסול חבירו: **הא שבע ליה טומאה.** דאשונה ולא יקבל עוד טומאה אחרת:

מדרש

[1] [מגיגה כד.], [2] בגופין, ל"ק, [3] לא. ל"ק, [4] כלים פכ"ז מ"ט [וש"ב מ"ז], [5] [במדבר ז], [6] בגופין. ל"ק, [7] ל"ל ערביה, [8] נ"א ואח"ב וגר' ל"ק אלא אח"כ ואזר, [9] אם אינם אלא בכלי כו', [10] ולא. ל"ק, [11] [והבלקן], [12] [ספ"ז דעוקצין], [13] וע' תו' זבחים קה: ד"ה מיהו,

תורה אור השלם

1. וְהָרִים מִמֶּנּוּ בְּקֹמְצוֹ מְסֹלֶת הַמִּנְחָה וּמִשַּׁמְנָהּ וְאֵת כָּל הַלְּבֹנָה אֲשֶׁר עַל הַמִּנְחָה וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה רֵיחַ נִיחֹחַ אַזְכָּרָתָהּ לַיהוָה:

ויקרא ו ח

הגהות הב"ח

(א) גמ' שבע ליה טומאה לו לא: (ב) רש"י ד"ה מי תנן כלי מחבר אי תנא כלי מחבר הוה משמע וכו' נטמא זה אבל מצרף משמע:

גליון הש"ס

גמ' שלא יביא עשרון בשני כלים. עי' לקמן דף ק ע"ב תוס' ד"ה אפסקי שם מי אמר' שבע ליה טומאה. עיין שבת דף לא ע"ב תוס' ד"ה פחות: תום' ד"ה שאין בו' דלא היה מעולם צריך לבלי. ע' בהר"ש פ"א דטהרות משנה ט:

מוסף רש"י

כלי מצרף מה שבתוכו לקדש. תמיכות אוכלים הרבה בכלי אחד וגנע טמא באחד מהן הכלי מצרפן להיות טולן תמיכה אחת ונטמאו טולן (חגיגה כ:). עריבה תרוכה וכה תוכי קודש מכאן ואוכלי קודש מכאן ואין נוגעין זה בזה וגנע טמא באוכלין שבראש אחד וכלי לא נגע, ואוכל אין מטמא כלי אפילו מדרבנן ואפ"ה האוכלין שבשני ראשיה טמאים שהכלי מצרפן (פסחים יט.). צריך לבלי. דומיא דקטורת שבכף דאחיני בה קרא כלי מצרפו, ואחיני צריך לבלי כגון שיני מנחה שהן אחיצה הן אין הכלי מצרפן (חגיגה כד.).

עין משפט נר מצוה

מ א ב מיי' פי"ב מהל' שאר אבות הטומאה הל"ז:
מא ג מיי' שם הלכה ח:
מב ד מיי' פי"ג מהל' כלים הל"ח:
מג ה מיי' פי"ח מהל' פסולי המ"מ הל' כג:
מד ו ז מיי' פי"ב מהל' שאר אבות הטומאה הל"ט:
מה ח מיי' שם הלכה י:

שיטה מקובצת

[1] ציירוף עיין בתוס' לקמן דף עז ע"ב: [2] אמאי הא דמערב הא לא נגע. דס"ד שהן מעורבין כל כך מצד אחד שיהא הסולת של זו חולק מקצת חבירו ומכסהו שלא יהא כל העשרון של זו חולק מקצת חבירו ומכסהו שלא יהא כל הנשרון של זו מחובר לעצמו (והו"ל) כגושין המחולקין כזה:

[3] מתתאי. עשרון לא כלי אחד ותיבת הא ליתא שם: [4] ערבית תרנגולין חיבת של ל"ש: [5] ציירוף כלי וחיבור מים. כגון עשרון שנחלק לג' חלקים השני חלקים הן בביסא אחד ולא נגעי אהדדי אלא שהכלי מצרפן לטומאה וחלק שלישי הוא חוץ לביסא ומים של נצוק או משקה טופח מחבר החיצון לאחד מן החלקים שבתוך הביסא ונגע טבול יום בחלק חבימי שאינו מחובר לחיצון ונטמא חבירו שבתוך הביסא כמותו מחמת ציירוף הכלי ומבעיא ליה אם טמא החיצון מפני חיבור המים והדר מבעיא ליה אם נגע טבול יום בחיצון ונמצא הפנימי המחובר לו טמא מחיבור המים אם יטמא הפנימי האחר שאינו מחובר לחיצון מפני ציירוף הכלי: [6] וציירוף כלי [מאי] תיקו והשאר נמחק: [7] אין נוגעין זה בזה: [8] מצרפן כאילו הם נוגעין הס"ד: [9] חצאי עשרון. ונתנו ביניהם: [10] אותן. השנים: [11] דאורייתא. דכתיב כף [12] ותיבת דאמרינן נמחק: [13] וכן. מזו תיבת בזו נמחק: הך דמערב. באידך דמנחה ממנחת הקומץ זו הא: [14] בפני עצמו. אלא בגושין. והד"א: [15] ואינו. מערב באויר: [16] ערבה. תרנגולין ארובה של: [17] הוא. דקא נגעי למעלה: [18] חוץ לכלי לאחר שבתוך תיבת ומה נמחק: [19] שיטמא זה את זה טומאה אלא אם חזר: [20] מצרף. יליף מדכתיב: [21] שיטמא. אחר בחבור: [22] עסה שלשה. עיין בר"ש במס' טבול יום: [23] הוא אם. אין לישת מי פירות מועלת: [24] נקט. דכשאדם לש: [25] יתיתי עיסה הבאין מזה ומזה במשקין:

[1] קדשי קדשים (דף עט.) כי סליק רב כהנא אסכמיה לר"ש ברבי דימיא וקאמר משמיה דר' ישמעאל בר' יוסי מזבח שנפגם כולו אבל ודאי הא דשאל לו רבי יוחנן ספיקותיו היה בסוף ימיו כשהיה ר' יוחנן ראש ישיבה כדמוכח בסוף ב"ק (דף קיז:) ור"ת פי' ההיא דגיטין (דף פד:) רבי יוחנן לתלמידיו שמבבל היה אומר כמו שמפרש הא לן והא להו בקידושין (דף כט.):

שאין צריך לכלי אין כלי מצרפו. בפרק במה לחגיגה (דף כג:) בגמרא הכלי מצרף [2] מדכתיב כף אחת ומותיב רב כהנא מההיא דמוסיף ר"ע ודייק מינה שהוא מדרבנן ומשני ר"ש בן לקיש משום בר קפרא לא נצרכא [3] לשירי מנחה דאורייתא את צריך לכלי הכלי מצרפו ושאין צריך לכלי אין הכלי מצרפו ואתו רבנן וגזור אפי' אין צריך לכלי כלי מצרפו ואם תימה שפשוט לרב כהנא כל כך דאין כלי מצרף מה שאין צריך לכלי [4] דלא משמע דפליג אההיא שיעורא ושמא סבר לה כההיא שיעורא דרבה בר אבוה דמשני התם כשאברו ע"ג קטבלא ג"נ דוקא בשירי מנחה שהיה כבר צריך לכלי מצרף כלי מדרבנן שלא יצא מקדושתו דקודש קמיצה ולא דמי להכא [5] דלא היה מעולם צריך לכלי:

צירוף דאורייתא או דרבנן. ומ"ת והא רב כהנא גופיה מדקדק בפרק במה לחגיגה (ג"ז שם) שהוא דרבנן מההיא דהוסיף ר"ע ויש לומר דשמא מספקא ליה משום שיעורא דתמם:

צירוף כלי וחיבור מים מהו. פי' בקונטרס כלומר אחי עשרון שנטמא בצירוף כלי מהו שיטמא [6] בחיבור מים כגון אם יש שני חצאי עשרון בכלי ואין נוגעין ואחי עשרון יש חוץ לכלי וחיבור מים כגון נגוף או נגור מחבר את שבתוך הכלי ונגע טומאה בזה שבכלי שאינו נוגע במים ונטמא חבירו משום צירוף כלי: [7] ונגע טבול יום מבחוץ אבל מבראי לא או דילמא לא שנא [8] תיקו: בעי רבא [9] עשרון שחלקו ונטמא אחד מהן והניחו בביסא וחזר טבול יום ונגע באותו טמא מהו [10] מי אמרינן שבע [11] לו לא אמר ליה אביי ומי אמרינן שבע ליה טומאה והתנן [12] סדין טמא

מדרש

במסכת טהרות פרק שמיני (מ"מ) עריבה שהיה קטפרס [13] (ונצוק) מלמעלן ומשקה טופח מלמטן וג' חתיכות כביצה אינן מצטרפות ושתים מצטרפות ור' יוסי אומר אפי' שתים אינם מצטרפות אא"כ היו רוצלות משקה ואם היה משקה עומד אפי' כעין החרדל מצטרף ר' דוסא אומר האוכל פרור אינו מצטרף ותוספתא [14] תניא אתרוג שנפרץ ותחבו בכוס או בקיסם הרי זה אין חיבור שאין חיבורי אדם חיבור [15] עיסה שלשה במי פירות טהורה שאין לך דבר שמחבר את האוכלין אלא שבעה משקין ודבר תימה הוא אם [16] לישת מי פירות אינה מועלת לחבר את הקמחה ושמא לשה לאו דוקא אלא אורחא דמילתא נקט [17] דבר שאדם לש במי פירות פעמים שמי פירות מחברין ג' חצאי זיתים עיסה [18] המשקין הבאין מזה לזה [19] : ועשאו

[1] נגעו. [2] ל"ל. [3] ל"ל. [4] ל"ל. [5] ל"ל. [6] ל"ל. [7] ל"ל. [8] ל"ל. [9] ל"ל. [10] ל"ל. [11] ל"ל. [12] ל"ל. [13] ל"ל. [14] ל"ל. [15] ל"ל. [16] ל"ל. [17] ל"ל. [18] ל"ל. [19] ל"ל.